

[7516]

SECRETARIAAT DER NEDERLANDS-
INDONESISCHE UNIE

SEKERTARIAT UNI INDONESIA-
NEDERLAND

Bezuidenhoutseweg 21
Telefoon 720070 (2 lijnen)
Telegramadres: Uniesec

No.

Onderwerp:
Pokok

Bijlage:
Lampiran

Personenlijst

's-Gravenhage, 27 September 1950.

Waarde Van Royen

Onder afzonderlijk couvert moge ik U - als toegezegd - een exemplaar van de zojuist verschenen Engelse vertaling van het verslag van de Nieuw-Guinea Commissie doen toekomen voor Uw persoonlijk gebruik.

Buitenlandse Zaken heeft 100 exemplaren hiervan besteld, zodat U via hen voor de ambassade binnenkort wel de nodige exemplaren zult ontvangen.

./.

Tevens voeg ik hierbij te Uwer informatie - in tweevoud - de uit de verslagen van de R.T.C. en de Eerste Ministers Conferentie letterlijk overgenomen teksten van Mr. Van Maarseveen over "buitenlandse inmenging" en Nieuw-Guinea.

Waar ik verwacht, dat dit thema tijdens de a.s. Conferentie nog wel eens opgeld zal doen, heb ik gemeend beter te doen de authentieke teksten op te zoeken en deze te laten stencillen.

Minister Van Maarseveen zegt van deze uitlatingen, dat ze slechts bedoeld waren te "apaiseren", "een zekere ontspanning teweeg te brengen" "doch verder dient hieraan geen betekenis te worden gehecht".

./.

Wellicht kunnen voorts ook de - in tweevoud - bijgevoegde (critische) "Aantekeningen bij het rapport der Indonesische leden van de Nieuw-Guinea Commissie" van de hand van de Heer Van Beuge (van Minuor) dienen om U - in voorkomend geval - op overzichtelijke wijze en snel concreet materiaal te verschaffen bij discussies over de mérites van genoemd rapport.

Persoonlijk ben ik bezig naar een modus te zoeken, welke niet zo onmiddellijk en abrupt de zaken naar een verbeterden prestigedebat voert tijdens de a.s. Nieuw-Guinea Conferentie als thans wel eens lijkt te dreigen.

Zijner Excellentie
dr. J.H. van Roijen,
H.M.'s Buitengewoon en
Gevolmachtigd Ambassadeur
te
WASHINGTON.

In

SECRETARIAAT DER NEDERLANDS-
INDONESISCHE UNIE

SEKERTARIAT UNI INDONESIA-
NEDERLAND

's-Gravenhage.

19

Bezuidenhoutseweg 21
Telefoon 720070 (2 lijnen)
Telegramadres: Uniesec

No.

- 2 -

Onderwerp:
Pokok

Bijlage:
Lampiran

In dit opzicht hoop ik ook, dat het a.s. Comité-Generaal in het parlement Mr. Van Maarseveen de indruk zal (kan) geven, dat een eventueel compromis tenminste aan Nederlandse zijde niet automatisch tot een ernstige regeringscrisis aanleiding behoeft te geven.

Ten aanzien van de te volgen taktiek ter conferentie zou vooral met het oog op de Indonesiërs een "academische" behandeling wellicht het meeste aanbeveling verdienen. Hierbij zou men, tegelijk met het stellen van het probleem als zodanig en van de taak der conferentie, kunnen aangeven hoe men het vraagstuk systematisch van alle zijden wil bezien, om zodoende met alle facetten daarvan tevens alle mogelijkheden van oplossing (en de daartegen bij één of beide partijen bestaande bezwaren) de revue te laten passeren, waardoor men tot een - voor eenieder overzichtelijke - steeds scherper afbakening van het discussie-terrein komt.

Bovendien zou er tijdens de besprekingen ook voldoende (en niet zo nadrukkelijke) gelegenheid zijn om op theoretisch-zakelijke wijze het Nederlandse standpunt (met realistisch aangebrachte retouches daarop) naar voren te brengen.

Een heel sterk argument om ^(W.) Nieuw-Guinea niet thans aan Indonesië toe te wijzen (of m.a.w. uitstel van een beslissing terzake uit te lokken) lijkt mij nog altijd het belang voor Nieuw-Guinea zelf, dat het niet op dit ogenblik - terwijl de betrokken bevolking zelf (en hier telt oostelijk Nieuw-Guinea toch ook mee) zich daarover niet of nauwelijks kan uitlaten - meer of minder definitief in tweeën wordt gedeeld door een toewijzing aan Indonesië.

Hoewel men zich t.a.v. de consequenties van dit uitgangspunt tal van modaliteiten kan denken, ligt daarin mijns inziens echter nimmer een zonder meer voortgezet Nederlands (=koloniaal) bestuur besloten. Ik ben echter zo bang, dat te veel personen in Nederland nu juist wel deze de zaak te zeer simplificerende conclusie trekken.

Veeleer zal men n.b.m. moeten streven naar een oplossing, welke past in het regionale (Aziatische) kader, hetgeen omgekeerd ook niet synoniem behoeft te zijn met toewijzing aan Indonesië.

SECRETARIAAT DER NEDERLANDS-
INDONESISCHE UNIE

SEKERTARIAT UNI INDONESIA-
NEDERLAND

Bezuidenhoutseweg 21
Telefoon 720070 (2 lijnen)
Telegramadres: Uniesec

's-Gravenhage.

19

No.

- 3 -

Onderwerp:

Pokok

Bijlage:

Lampiran

Eenmaal zover gekomen gaan mijn gedachten vaak naar India uit en wel om een tweevoudige reden. In de eerste plaats gezien de feitelijke positie van India in Azië, zoals deze b.v. zowel tijdens de huidige Koreaanse kwestie als na de tweede politieke actie in Indonesië aan den dag is getreden, als in de tweede plaats om de zeer reële belangen welke India heeft bij de wijze waarop de toekomstige ontwikkeling van Indonesië plaats vindt (ik denk daarbij aan de Indiase industrieën versus Indonesische industrialisatieplannen e.d.).

In de ruimte, welke deze twee divergerende factoren der Indiase politiek openlaten, lijkt plaats te zijn voor een zakelijke (ook hier wellicht primair academische) gedachtenwisseling over het complexe vraagstuk van de status-bepaling van West-Nieuw-Guinea: geen kolonie of semi-koloniaal gebied meer enerzijds en anderzijds eerbiediging van het zelfbeschikkingsrecht en de plicht tot verheffing van dit achterlijke gebied.

Daarbij dringt zich dan de gedachte op, of een (desnoods tijdelijke- of overgangs-)oplossing niet in de richting zou kunnen worden gezocht van wat ik zou willen noemen "een praktische arbeidsverdeling".

Ik bedoel hiermee, dat men wellicht zou kunnen komen tot de aanvaarding van het beginsel, dat in elk geval het beheer over Nieuw-Guinea primair in het belang der betrokken bevolking dient te geschieden, of beter gezegd: de in dit gebied te verrichten werkzaamheden (ten behoeve dezer achterlijke bevolking), welke toch het criterium voor elke oplossing van dit vraagstuk moeten zijn, dienen te worden gesplitst in verschillende sectoren.

Daarbij kan men stellen, dat b.v. Nederland zowel historisch als anderszins in dat geval bij uitstek geschikt zou zijn om de algemene administratieve leiding (functies) op zich te nemen; een ander land zou een bijdrage op economisch gebied kunnen leveren, weer een ander (of een combinatie van landen) zou de defensie kunnen verzorgen etc. etc., en zo zou ook Indonesië in deze gemeenschappelijke beschavingstaak der moderne naties een eervolle rol kunnen spelen.

Het bovenstaande zou men een gedachtenvariatie kunnen noemen op de internationale besturen eertijds in Danzig en Triëst opgezet, waarmee de ervaringen niet zó succesvol zijn geweest; anderzijds echter liggen de verhoudingen in (dit deel van) Azië wel enigszins anders, terwijl een vergelijking van Nieuw-Guinea met deze twee steden mank moet gaan, om van de gewijzigde tijdsomstandigheden niet eens te spreken.

Of

SECRETARIAAT DER NEDERLANDS-
INDONESISCHE UNIE

SEKERTARIAT UNI INDONESIA-
NEDERLAND

's-Gravenhage.

19

Bezuidenhoutsheweg 21
Telefoon 720070 (2 lijnen)
Telegramadres: Untesec

No.

- 4 -

Onderwerp:
Pokok

Bijlage:
Lampiran

/en

Of voor deze constructie al dan niet een term in het internationale recht bestaat, lijkt mij van secundair belang; men zou wellicht van een geëvolueerde vorm van V.N. trustship kunnen spreken of van een gemengd technisch beheer, een en ander afhankelijk van de uitvoering van de vorm, welke een dergelijke gedachte zou krijgen.

Het Nederlandse parlement kan m.i. niet steekhoudend daartegen "in de contramine" blijven, indien het bevolkingsbelang van Nieuw-Guinea goed verzorgd lijkt, terwijl Indonesia (indien India in deze richting eveneens zou meegaan) de haar gevraagde medewerking aan Irian moeilijk zou kunnen weigeren bij een dergelijke met het zelfbeschikkingsrecht der volkeren etc. strokende regeling.

In de hoop, dat Gij het bovenstaande niet naar de letter, doch naar "richtingsmogelijkheden" zult willen beoordelen, heb ik deze - onorthodoxe - gedachten neergeschreven.

Samenvattend gezegd komen mijn gedachten dus neer op de vraag, of het aanbeveling zou verdienen om in bovenstaande zin met India onze "moeilijkheden" te bespreken, daarmede deze kwestie eigener beweging brengend in een milieu waar zij anders zonder onze actieve medewerking toch ook zou belanden.

Op het ogenblik lijkt mij de tijd hier in Den Haag nog niet rijp om deze gedachten te uiten (tenzij bij Idenburg, die in Caux zit) of bij Han Boon); anderzijds echter nadert de conferentie met rasse schreden, terwijl ik mij niet aan de indruk kan onttrekken, dat Nederland zich niet op modificaties van haar strakke standpunt heeft voorbereid en nog steeds meent met - als motivering daarvan - een (m.i. steriele) verwijzing naar de Tweede Kamer te kunnen volstaan of hoopt, dat Amerika nieuwe Aziatische moeilijkheden ter ere van Nederland gaarne op zich zal willen nemen. Daarbij komt m.i. de vraag: zelfs al zou Amerika bereid zijn Nederland thans tegen de Indonesische aanspraken te steunen, hoe lang zal het dit volhouden? Wat dan? Zal niet Amerika ook rekening houden (moeten) met India? Laat dan liever Nederland het initiatief nemen en ook daardoor de thans goede verstandhouding met India en dus de waardevolle introductie, die het daardoor in Azië heeft, trachten te behouden en te verstevigen.

Intussen heeft het Uniesecretariaat - formeel - neutraal te zijn en te blijven!

*In hoop u bezochten met mijn bericht en nieuw te uide
berichten.*

*Volgt mij, met vriendelijke groeten van de
P.M.S.*